

Česká zemědělská univerzita v Praze

Bakalářská práce

2017

Jana Vydrová

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra celoživotního vzdělávání a podpory studia

**Podíl učitele praktického vyučování na
zvyšování motivace a zájmu o obor**

Bakalářská práce

Autor: Jana Vydrová

Vedoucí práce: PhDr. Mgr. Marie Hanušová

2017

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: **Podíl učitele praktického vyučování na zvyšování motivace a zájmu o obor** vypracovala samostatně a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědoma, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Jsem si vědoma, že moje bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitní databázi a bude veřejně přístupná k nahlédnutí.

Svým popisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou.

.....
Jana Vydrová

V..... dne.....

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucí práce paní Mgr. PhDr. Marii Hanušové za její zkušenosti, cenné rady a předání náležitých informací, a to nejen při vedení mé bakalářské práce.

Další poděkování patří i všem, kteří mé studium jakkoli podporovali. Především mé rodině, spolužákům, přednášejícím, kolegům, i žákům, které jsem učila, i těm, které učím. Všichni pro mě byli, jsou a budou neustálou motivací.

.....
Jana Vydrová

ABSTRAKT:

Bakalářská práce na téma „Podíl učitele praktického vyučování na zvyšování motivace a zájmu o obor“ je především zaměřena na zvyšování samotné motivace. Popisují zde možné druhy motivace, vyučovací styly, metody i formy. V praktické části byl proveden průzkum pomocí dotazníků u žáků i učitelů odborného výcviku.

Z analýzy, která proběhla na České Zahradnické Akademii v Mělníku vyplývá, že většina žáků učebního oboru zahradník vlastně vůbec nemá zájem o obor, jen volila nejbližší možnost, jak docílit potřebného vzdělání.

Tím větší zájem pedagogů by měl být o motivovanost a profesionalitu. Žák, který má zájem o obor, i kdyby jen o jedno z jeho odvětví, by měl být cílem nás pedagogů. Cílem je mít žáky komunikativní a motivované se zájmem o obor.

ABSTRACT:

The bachelor's work dealing with the theme „The participation of the teacher of the practical education in the increase of the motivation and in the intensifying of the interest in the branch“ is concentrated above all on the increase of the motivation. The potential types of the motivation, the educational styles, methods and forms are described herein.

The practical part of the work presents the research via the questionnaires realised with the pupils and with the teachers of the special training as well.

The analysis that has been passed on the Czech Garden's Academy in Mělník shows that the most of the pupils of the learning branch “the gardener” has got in fact no interest in the branch, the pupils have only chosen the most available possibility how to achieve the education needed. All the more the educators should be professionally focused on the motivation of their pupils. The target of the educators should be to awake the interest in the branch in the pupils, even if the interest in at least one sector of their branch.

KLÍČOVÁ SLOVA: učitel praktického vyučování, motivace, zájem, obor, podíl učitele

KEYWORDS: teacher of practical education, motivation, interest, field, teachers share

Obsah

1	Úvod	9
2	Cíle a Metodika	11
3	Teoretická část / Literární rešerše	12
3.1	Motivace	12
3.1.1	Motivace ve výuce.....	12
3.2	Osobnost pedagoga	13
3.3	Vyučovací styly	13
3.4	Vyučovací metody a formy.....	15
3.5	Novější metody aktivního vyučování	16
3.6	Fyziologická výkonnost během učebního dne při praktickém vyučování.....	18
4	Praktická část / Vlastní práce	19
4.1	Charakteristika České Zahradnické Akademie Mělník	19
4.2	Charakteristika učebního oboru zahradník.....	20
4.3	Skupinové vyučování v rámci odborného výcviku v současnosti na ČZA Mělník.....	21
4.4	Zkoumaná cílová skupina	21
5	Příprava průzkumu a jeho šetření	22
6	Výsledky a jejich hodnocení	23
6.1	Dotazníkové šetření pro žáky	23
6.2	Dotazníkové šetření pro učitele OV	36
7	Závěr.....	39
8	Seznam použitých zdrojů	40
9	Přílohy	42

1 Úvod

Téma bakalářské práce mě oslovilo okamžitě. Je to především i o mých vlastních zkušenostech a o mé osobní a neustálé motivaci a cestě už od počátku střední školy, kterou mi vybrali rodiče, až sem.... O tom, jak mě samotnou motivovali jednotliví učitelé praktického vyučování na střední škole, ale i o to, jak se nyní snažím sama motivovat své žáky.

Bakalářskou práci jsem zaměřila na obor zahradnictví, který jsem sama vystudovala, sama několik let provozovala v praxi, poté učila na Odborném učilišti Kanina pro žáky se speciálními potřebami, a nyní jsem sama učitelkou odborného výcviku na České zahradnické akademii Mělník.

Zahradnictví jako takové je obor, který má několik podoborů, kterými je květinářství a floristika, zelinářství, ovocnictví, sadovnictví a krajinářství, vinařství. I přesto, že by se chtěl někdo věnovat floristice či krajinářství, musí projít nejdříve základy všeobecného zahradnictví. Většinou je naše školství postavené tak, že se podoborům věnují až vyšší odborné školy, či vysoké školy.

Cílem mé práce je zjistit jakou míru motivace žáci mají celkově k danému oboru a jak velký podíl má na zájmu právě učitel praktického vyučování. Ať jsou to pedagogové, kteří ovlivňují své žáky či jejich rodiče, je potřeba si uvědomit i velký vliv negativní motivace dnešní společnosti, kterou vnímám sama nejen jako pedagog, ale především jako rodič.

Dnešní mládež se má připravit na budoucí povolání, což je velmi těžké, protože zájem o učňovské obory, ale i odborné střední školy, je minimální. Většina dnešních mladých lidí má své individuální potřeby, zná svá práva a hájí si je, avšak vnitřní motivace velmi často chybí. Je to úkolem právě současného pedagoga, aby vyvolal dostatečnou vnitřní motivaci k učení. Motivovat žáka k učení je skutečným učitelským uměním. Motivovat v zájmu o obor dvojnásob, učitel musí být profesionál ve svém oboru, a ještě výborný pedagog a především člověk. Člověk s pochopením, uměním naslouchat a určitým posláním, jakým je právě práce pedagoga.

V teoretické části se snažím popsat načtené informace z psychologie i pedagogiky o samotné motivaci, o osobnosti pedagoga, ale především popsat i vyučovací metody, vyučovací formy a další nové aktivní metody vyučování.

Svůj návrh na zvýšení motivace jsem vypracovala díky dotazníkům svých žáků a se svými kolegy, kteří také vyučují odborný výcvik. To je obsahem praktické části mé práce.

Ráda bych svou prací, svými poznatky a zkušenostmi, pomohla i jiným učitelům v oblasti motivace. Ráda bych zde zmínila i problém, který vnímám jako nejzásadnější a s motivací související, a to je komunikace rodiny se školou. Má bakalářská práce poukazuje především na nedostatky ve výuce a odhaluje skutečné potřeby žáků, aby se dokázali uplatnit v dalším profesním životě.

2 Cíle a Metodika

Cílem mé práce je zjistit a zhodnotit:

- Samostatnost v rozhodování žáků při volbě učebního oboru a celkově analýza jejich potřeb
- Míra motivace ke splnění cílů
- Dotazníkové šetření žáků a učitelů odborného výcviku
- Pohled těchto žáků na roli učitele praktického vyučování
- Samotný vliv učitele praktického vyučování na své žáky

Dílejší cíle zahrnují:

- Charakteristiku České Zahradnické Akademie Mělník a také jejich učitelů
- Charakteristiku učebního oboru zahradník
- Skupinové vyučování v rámci odborného výcviku
- Dotazníkové šetření
- Vyhodnocení poznatků a návrhy vlastního řešení

Závěrečná práce je zpracována na základě mých vlastních zkušeností a poznatků z praxe, tedy práce učitele odborných předmětů a odborného výcviku na ČZA Mělník, na základě odborné literatury, týkající se pedagogiky, ale především i psychologie, která je nedílnou součástí této práce. (Motivace, role samotného učitele na motivaci žáků, vliv a potřeby).

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 10 žáků prvního ročníku, 10 žáků druhého ročníku, 7 žáků třetího ročníku oboru zahradnické práce a 3 učitelé odborných předmětů.

Vyhodnocení jsem zpracovala k plnohodnotnému závěru, na kterém je stanoveno doporučení, týkající se motivace žáků nejen pro současné, ale i budoucí učitele.

3 Teoretická část / Literární rešerše

3.1 Motivace

Motivace je hnací motor uvnitř nás, naší psychiky, naší hlavy, našeho svědomí. Je to zkrátka pohnutka v naší mysli, zjednodušeně řečeno.

Výrost, Slaměnik (2008, s. 147) označil motivaci jako „hybné síly psychického charakteru. Hybné proto, že uvádějí do pohybu lidské chování a činnost. Síly proto, že mají jednak směr, jednak intenzitu.“

Každý z nás je individualita, která má jiné potřeby, a tudíž jiný hnací motor. Onen pomyslný hnací motor uvede do pohybu lidskou činnost a chování. Motivace je usilování o cokoli, o daný cíl. Úzce souvisí s emocemi. Základní složkou motivu je potřeba, jde o vnitřní pohnutky, osobnostní zdroj. Vnější zdroj motivu je incentiva (popud), která působí na vyvolání potřeby a její směr.

3.1.1 Motivace ve výuce

Motivovat žáka je velkým uměním učitele. Každý z učitelů se snaží o nejvhodnější motivaci svých žáků. Ovlivňuje ji výběrem učiva, velkou měrou určitě svým výkladem, vlastní komunikací s žáky a i jejich hodnocením. Výsledkem pedagogické činnosti učitele je pozitivní motivace žáka k učení. Ta by se měla projevat znalostmi v oboru, ale také pochvalami. Bohužel se někdy setkáváme i s negativní motivací ze strany učitele, a to v případě, že pedagog poukazuje na žákovy slabé stránky, na jeho nedostatky. Radost z nabytých znalostí by měla být dostačující motivací obsaženou v samotném procesu učení.

Zájem žáka lze vzbudit především tím, že sám pedagog je profesionál, tedy jeho odborné znalosti jsou na vysoké profesní úrovni. Pedagog by měl být vždy připraven a má jít vždy dobrým příkladem pro všechny přítomné. Navíc k pozitivní motivaci patří i správné a především spravedlivé ohodnocení. Vždy je vhodné okomentovat ohodnocení i slovně, odůvodnit jej, dát šanci k vyjádření. Můžeme se setkat i s nadměrnou motivací, kdy má žák trému a je ve stresu, že zapomene. Výsledkem je pak často nezvládnutí činnosti.

Žákovu motivaci dělíme na výkonnou (potřeba dobrého výkonu, potřeba moci, motivace k úspěchu), poznávací (objevování), sociální (mezilidské vztahy), odměny a tresty.

Motivace ovlivňuje nejen pozornost žáků, ale jejich chuť do práce, paměť a schopnosti, které by měli nadále rozvíjet. Jde tedy o soubor činitelů, které podněcují žáky k tomu, co budou dělat a udržující je v aktivitě. Jde o potřebu komunikace, seberealizace, vzájemné spolupráce, tvořivosti, vědění, zkoumání atd. Motivace žáka souvisí i s psychologií osobnosti učitele.

3.2 Osobnost pedagoga

Učitel má být žákův vzor. (Průcha, s.183) „V málokteré jiné profesi hrají charakteristiky zúčastněných subjektů tak velkou roli, jako je tomu v případě učitelů.“ Vždy má jít pozitivním příkladem. Učitel by měl působit na žákovu osobnost, jeho vědomí, postoj k práci a celkově k životu. Učitelova osobnost je rozhodujícím činitelem ve výuce a ovlivňuje výrazně chování žáků. Učitel by měl mít především morální, ale i estetický profil. To znamená, že má být vzdělaný, ale nadále se odborně vzdělávat, mít velmi dobrý a především kladný vztah k mládeži, dětem, přírodě a životu vůbec. Má být spravedlivý, mít přirozenou autoritu, ale musí být i organizačně schopný a samostatný, aby mohl sám rozhodovat a dokázal si poradit při nenadálých situacích, které pedagogická profese obnáší. Učitel má mít profesní dispozice jakými jsou hlavně zodpovědnost, sociální vnímavost, pracovitost, důslednost, komunikativnost a tvořivost. Má mít všeobecný přehled a být pravdomluvný a má jít vždy příkladem. A těmito všemi dispozicemi a kompetencemi si u žáků získá důvěru, respekt a autoritu. Nedůsledný pedagog, který nejde příkladem, má příliš odborný, avšak nesrozumitelný výklad, či si není jistý svými zkušenostmi a vzděláním, nikdy nebude mít u žáků autoritu. Výklad musí být jasný a srozumitelný všem žákům, je potřeba si stanovit a vymežit cíle a rovněž mít dobře rozvržen čas k tomu určený. Dobrý učitel má vždy obsaženy vymezené cíle ve svých přípravách.

3.3 Vyučovací styly

Každý žák má vrozené předpoklady k některému ze způsobu učení, díky němuž dosahuje dobrých vzdělávacích výsledků a zkrátka mu vyhovuje. Je ovšem velmi těžké poznat, jaký ze způsobů to je, ovšem je to skutečně velmi důležité poznání pro další vzdělávací proces. Učební styl je vlastně specifický způsob přijímání a zpracování informací, kterému dává každý jedinec přednost. K diagnostice těchto stylů se dostaneme pomocí

dotazníků či pozorováním žáků při učení, řešení problémů, jejich chování v rodině atd. Stejně jako má každý žák jiný vyučovací styl, jiná diagnostika vyhovuje učitelům.

Vyučování je jednání vedoucí k vytváření učebních situací za účelem sdělování poznatků, stimulování procesů myšlení a podněcování osobnostního vývoje. (Průcha, s.312).

Současný pedagog, který využívá jen jeden učební styl je nudný, jeho výuka je stereotypní a nudí sebe i své žáky. Pokud využívá širokou škálu učebních stylů, je výuka pestrá a zajímavá pro každého žáka, protože poskytuje více možností přijímání informací. Důležitá je nejen správná diagnostika, ale i praktické uplatňování učebních stylů ve výuce.

Učební styly podle způsobu práce s informacemi a aktivity ve vyučovací hodině určujeme podle takovýchto typů žáků:

- ❖ Aktivní typ (aktivista) – má rád činnost. Vyhovuje mu praktická činnost (akce, hra, simulace, projekt). Učí se nejsnadněji, když uplatňuje své myšlenky a řeší problém, který ho zajímá, když jsou středem dění, může se tzv. předvádět nebo je organizátorem. Pokud musí pracovat systematicky, opakovat několikrát stejnou činnost nebo samostatně, jde jim učení hůře.
- ❖ Reflektivní typ (reflektor) – má rád čas a prostor, potřebuje rozmyšlení. Ohotně přijímá a velmi důkladně a pečlivě zvažuje a odráží názor ostatních. Nejlépe se učí, když v klidu pozoruje a posuzuje probíhající aktivity, potřebuje dostatek času, sledování videí, čtení, opakováním či sledování ostatních. Pokud je nucen činit rychlá rozhodnutí, je ve stresu a hůře pracuje.
- ❖ Vědecký typ (teoretik) – má rád fakta, přesnost, logiku a abstraktní myšlení. Problémy studuje a posuzuje systematicky, řeší vše v logických celcích, krok za krokem, má rád diskuze. Hůře pracuje, pokud nejde o logický úkol.
- ❖ Praktický typ (pragmatik) – okamžitě využívá nově získané informace. Je velmi praktický a nejrady řeší problémy, vypořádává se s nimi velmi rychle a sebejistě, potřebuje vzor (nejlépe respektovaný učitel), kterému se snaží připodobnit nebo dokonce vyrovnat. Hůře se učí, když nezná přesné informace nebo si je nemůže odzkoušet.

Učební styly podle způsobu vnímání informací:

Zrakový typ – preferují nejprve znaky, poté až ostatní smysly, tedy sluch a hmat

- Nejvhodnější jsou pro ně barevná schémata, obrázky, grafy

Sluchový typ – nejzásadnějším smyslem je sluch

- Informace získané sluchem upřednostňuje a potřebuje na ně klid

Pohybový typ – upřednostňuje učení pomocí pohybu, praktické opakování, spojení teorie s praxí (Sitná, 2009)

3.4 Vyučovací metody a formy

Vhodnými metodami lze dosáhnout těch nejlepších výsledků s nejmenší námahou a v nejkratším čase. Úkolem učitele praktického vyučování je žáky motivovat, zaujmout a udržet jejich pozornost. Získání jejich pozornosti je často právě tím nejtěžším úkolem.

Úvodní část učebního dne se většinou neobejde bez metody výkladu. Tato metoda je vhodná pro všechny věkové kategorie, kdy učitel jednoduše, a hlavně srozumitelně sděluje nejdůležitější informace, potřebné pro jejich další činnost. K výkladu je potřeba osnovy, aby působil výklad systematicky, logicky a byl uzavřený. Velmi důležité je při praktickém vyučování časté předvádění. Učitel předvádí činnost v obvyklém tempu, poté zpomalně, a nakonec individuálně každému, dle jeho potřeb. Předváděnou operaci vždy slovně doprovází a vždy ji musí zakončit a také zhodnotit.

Další metodou je metoda rozhovoru, kdy se vždy snaže udržuje pozornost. Učitel zde vhodně využívá svých nabitých vědomostí a především dovedností. Vzbuzuje tím zájem o učivo. Rozhovorem vede žáky k osvojování učiva, kladené otázky má předem připravené, hovoří ke skupině i k jednotlivcům, dle zájmu jednotlivých žáků. Ideální je, když praktickému vyučování předchází teoretická část.

Důležitou metodou při praktickém vyučování je cvičení čili neustálé a záměrné opakování. Opakování nejen jednotlivých dílčích, ale i celých operací vede k vytváření zručnosti, vzniku dovedností a schopností. Žák vlastně kopíruje svého učitele, opakuje úkony, které učitel ukázal a je důležité, aby žák věděl, čeho má dosáhnout. Cílem je, aby žák dosáhl úspěchu. To jej povzbudí k dalšímu učení a snažení.

Metoda domácího úkolu je vhodná pro všechny ročníky a upevňuje probrané učivo. Ovšem je zde třeba klást důraz na důslednost a kontrolovatelnost.

Práce s učebnicí, patří k metodám, které u praktického vyučování nejsou obvyklé, využívá se spíše v teoretické výuce. Je však důležité, aby žák uměl s učebnicí pracovat.

3.5 Novější metody aktivního vyučování

K aktivním metodám vyučování patří především skupinové vyučovací metody. Jde o metodu orientovanou na žáka, je založena na aktivní spolupráci žáků do různě velkých skupin. Skupinové vyučování je vynikajícím nástrojem pro rozvoj a také pro upevnění klíčových kompetencí jako kompetence k učení, k řešení problémů. Metoda je založena na tvořivosti, ale hlavně na spolupráci všech žáků. Sami žáci musí najít správné řešení. Metoda se zaměřuje především na:

Osobnost žáka – podporuje přijímání zodpovědnosti za vlastní přínos ve výuce, odpovědnost ke své pracovní budoucnosti

Vzájemné spolupráci – členové skupiny společně spolupracují, komunikují, řeší problémy, posuzují je a vyhodnocují je, podporuje se týmová spolupráce

Komunikativní dovednosti – rozvíjí se schopnost formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, naslouchat, mluvit a obhajovat svůj názor, komunikovat.

Sociální vztahy – vedou k budování kvalitní skupiny (třídy), učí žáky přijímat rady i kritiku, vytváří dobré mezilidské vztahy a stmeluje kolektiv

Přehled nejčastěji používaných metod:

Snowballing (sněhová koule)– tato metoda začíná od jednotlivce a pokračuje formou skupinové práce, zvětšuje se a tzv. nabaluje. Délka je tedy podle náročnosti úkolu a tématu.

Buzz groups (mušší skupiny) – velmi podobné jako sněhová koule, liší se jen v úvodu, kdy práci zahajuje více žáků. Žáci spolupracují od začátku, ovlivňují se a učitel určuje skupinové role ve větších skupinách.

Role play (hraní rolí) – je založena na komunikaci a profesních dovednostech, žáci zde uplatňují své teoretické poznatky v praktických životních situacích. Jde o vcítění do zadané role. Metoda je na celou vyučovací hodinu.

Rounds (kolečka) – nejjednodušší vyučující metoda, její podstatou je rekapitulace údajů a jasných faktů k danému tématu.

Carousel (kolotoč) – je nejnáročnější vyučovací metodou jak pro přípravu učitele, tak i žáků. Vyžaduje větší prostor a pečlivost při organizaci. Používá se ve dvou variantách, a to metoda dvojitého kolotoče, kdy žáci sedí v kruhovém uspořádání tváří k sobě. Nebo metoda Návštěvníci, kdy žáci tvoří skupiny, které se točí kolem vytvořených stanovišť.

Brainstorming (bouře mozků) – jde o práci skupin od 4 a více žáků, kde se zaměřuje spíše na kvantitu než kvalitu. Výsledkem je rozvoj kompetencí k řešení problémů, komunikativních kompetencí, personální a sociální kompetence. Žáci se učí pracovat s chybou a sjednocuje se kolektiv, jsou motivováni k dalšímu učení.

Diskuze – je základní způsob mezilidské komunikace, měla by být i základní metodou práce každého pedagoga. Není složitá na přípravu, ale na dodržování všech základ verbální i neverbální komunikace. Diskuze by měla být maximálně 25 minut a je vhodnější diskutovat o užším tématu kratší dobu. Hodnocení diskuze je vždy velmi složitý proces, při kterém se sleduje: aktivita, zájem, dodržování pravidel, schopnost naslouchat, zapojení všech účastníků, neodchylování se od tématu diskuze, úroveň verbálního vyjadřování a další.

Debata – také není náročná na přípravu, ale na organizaci a vedení. Je zaměřená na rozvoj komunikačních dovedností

a nejzvláštnějším rysem je, že se jedná o improvizované didaktické slovíčkaření, tedy hru se slovíčky a argumenty. Tato metoda je vhodná spíše pro sociálně vyspělé žáky.

Case study (případová studie) – tato metoda spočívá v tom, že buď skutečný či simulovaný případ řeší nejlépe dvě a více skupin delší dobu, tedy minimálně dvě vyučovací hodiny, aby byl čas na případné prostudování.

Gold fish bowl (akvárium) – jde o většinou řízenou diskuzi. Pracuje zde celý kolektiv (třída), kdy jsou rozděleni na dvě poloviny, jedna diskutuje a druhá pozoruje.

Mind mapping (mentální mapování) – jde spíše o kreativní způsob, kdy je práce skupiny zaměřena na grafické znázornění myšlenek. Důležitý je výsledek čili práce celé skupiny, ale i tvorba, jak vznikla.

3.6 Fyziologická výkonnost během učebního dne při praktickém vyučování

Pracovní výkonnost je závislá mimo jiné i na denní době. Nejvyšší výkonnost je v ranních hodinách. V poledních hodinách schopnost učení i výkonů klesá a s postupem času v odpoledních hodinách dosahuje druhého nižšího vrcholu. Téměř stejné je to s pracovním týdnem, kdy na počátku týdne žáci pociťují rozjezd, který stoupá do průměrného vrcholu v úterý a ve středu po obědě klesá, ve čtvrtek mírně stoupne a v pátek se již připravuje na volné dny. Stejně je to s učebním dnem žáků, který trvá 6 hodin pracovních se dvěma 30-ti minutovými přestávkami na svačinu a oběd. První hodina je nerentabilní, druhá až třetí je neaktivnější, čtvrtou hodinu přichází útlum, pátá hodina je více aktivní a šestá znovu neaktivní. S poklesem výkonu se musí počítat a učitel ho musí brát jako součást pracovního dne a přizpůsobit tomu přípravy na učební den. Náročné učební úkoly by měly být ukládány pouze dopoledne, nejlépe druhou až třetí hodinu. Je lepší stanovit si menší počet přestávek a delších, abychom předcházeli poklesu výkonnosti, zejména v odpoledních hodinách.

4 Praktická část / Vlastní práce

4.1 Charakteristika České Zahradnické Akademie Mělník

Základním cílem výchovně vzdělávacího procesu je komplexní příprava žáků, učňů a studentů na úspěšný, smysluplný a odpovědný osobní, občanský i profesní život. Důležitým cílem je také především teoretická a praktická výchova v zahradnickém oboru.

Výuka je realizována v objektech školy a školního statku. Oba objekty svým materiálním vybavením plně odpovídají potřebám výuky. V rámci možností jsou materiálně – technické podmínky pro výuku modernizovány. Plně se osvědčily učebny výpočetní techniky při získávání informací ze sítě internetu včetně využívání webových stránek pro potřeby odborných předmětů. Z těchto zdrojů čerpají informace ke své práci jak pedagogičtí pracovníci, tak i žáci a studenti. Škola je vybavena všemi základními učebními pomůckami, videotechnikou, odbornými laboratořemi a strojovým zařízením. Má vlastní tělocvičnu, bohaté sbírky rostlin v exteriéru i interiéru školy apod. Školní sbírky rostlin v areálu školy tvoří botanickou zahradu, která slouží výuce a je navštěvována i odbornou veřejností. Zájem o ni projevují i žáci jiných škol, zájmové organizace a veřejnost. Součástí školy je moderní aula s kapacitou 100 míst, atelier pro výuku zahradnického kreslení, vinný sklep a školní vzdělávací středisko s kapacitou 45 míst v Jizerských horách v Josefově Dole. Studijní a informační centrum (dále SIC) je využíváno pro výuku i samostatné studium žáků. Vzájemným vnitřním propojením výpočetní technikou jsou v SIC dostupné všechny požadované informace. Slouží jak střední, tak vyšší odborné škole. Sousední prostor SIC slouží jako studovna s kapacitou třiceti míst. Ve studovně mají studenti k dispozici zatím 9 počítačů s přístupem na internet. V knihovně je k dispozici cca 10 500 titulů knih a časopisů. Výuka je zajištěna interními učiteli školy a na ČZA i kvalifikovanými externími učiteli z pracovišť zahradnického oboru a vysokých škol. Spolupráce se specialisty v oboru se pozitivně projevuje ve výchovně vzdělávacím procesu, zejména pak získáváním nejnovějších poznatků v odborných předmětech a zahradnické praxi. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují odbornou i pedagogickou kvalifikaci. K plnění výuky učební a individuální praxe slouží především školní statek. Škola využívá též síť odborných firem, ve kterých žáci a studenti vykonávají praxi. Tyto odborné firmy jsou průběžně doplňovány, proto žáci a studenti navštěvují nejlepší zahradnické podniky v ČR. Exteriér školy o rozloze 5 ha má statut botanické zahrady a obsahuje sbírky dendrologické, sbírky trvalek, ale i každoročně obnovovaných letniček. Vše je určeno k výuce odborných zahradnických předmětů.

Kompozice veškerých sbírkových ploch zároveň odpovídá estetickým a funkčním zásadám zahradní tvorby.

www.zas-me.cz

4.2 Charakteristika učebního oboru zahradník

Absolvent střední zahradnické školy je schopen se uplatnit jako: zahradnický dělník, pracovník v obchodních službách, vazač a aranžér květin, pracovník na úsecích ochrany a tvorby životního prostředí, drobný podnikatel v zahradnictví, podnikatel na úseku zahradnických služeb, mistr odborné výchovy v zemědělských a zahradnických učňovských zařízeních, v návaznosti na splnění dalších kvalifikačních požadavků. Po odborné stránce je absolvent připraven tak, aby po zapracování do konkrétních podmínek zvládnul svěřenou práci, případně zahradnický úsek, podnikal v oboru nebo byl spolupracovníkem, či asistentem jiného podnikatele. Je připraven pro výkon prací v oblasti ochrany a tvorby životního prostředí.

Vzdělávání v oboru směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby si žáci vytvořili, v návaznosti na základní vzdělávání a na úrovni odpovídající jejich schopnostem a studijním předpokladům. Důraz je kladen na kvalitní občanskou gramotnost a kvality člověka důležité pro plnohodnotnou aktivní činnost v demokratické společnosti založené na humanismu. Akcentována je vyzrálá osobnost absolventa, jeho životní adaptabilita, připravenost na profesi ve stále se měnící společnosti a schopnost žít a pracovat v harmonii s prostředím, okolním světem i sebou samým. Žák je veden tak, aby přispíval k uplatňování demokratických hodnot, uvědomoval si vlastní kulturní, národní a osobní identitu, dodržoval zákony a pravidla chování, jednal odpovědně, samostatně a iniciativně, uměl myslet kriticky, vytvářel si vlastní postoj a chápal význam životního prostředí pro člověka.

www.infoabsolvent.cz

4.3 Skupinové vyučování v rámci odborného výcviku v současnosti na ČZA Mělník

Učivo odborného výcviku v oboru dále rozšiřuje vědomosti a zejména dovednosti žáků, v provádění kvalifikovaných ručních prací při pěstování rostlin a obchodních opatření a služeb v zahradnictví. Má klíčový význam pro formování profesionální dovednosti a zdatnosti žáků. Odborný výcvik se vyučuje od prvního do třetího ročníku. Odborný výcvik probíhá v šestihodinových (jedna hodina má 60 minut) blocích u prvního až třetího ročníku. Střídá se týden odborného výcviku a týden teoretického vyučování. Odborný výcvik vyučují učitelé praktického vyučování (mistři odborného výcviku). Odborný výcvik probíhá na školním statku nebo v areálu školy Na Polabí, případně u smluvních partnerů. Je dodržován legislativně stanovený počet žáků ve skupině. Jeden týden odborného výcviku u prvního a druhého ročníku probíhá o letních prázdninách na školním statku nebo v areálu školy Na Polabí, důvodem je specifické práce probíhající jen v tomto období. V průběhu odborného výcviku dochází k prohlubování praktických dovedností a skloubení teorie s praxí. Výcvik postupuje od jednoduchých úkonů ke složitějším a cílem je zafixovat základní pracovní činnosti v souvislosti s pracovním výkonem, správným postupem, dodržáním hygieny a bezpečnosti práce. Žáci jsou vedeni k samostatné práci a zodpovědnosti. Součástí praktického vyučování jsou odborné exkurze. Jejich cílem je seznámit žáky s konkrétními zahradnickými podniky a jejich pracovní realitou. Snahou je vybrat dostupné kvalitní podniky. Pro tyto odborné exkurze je vyčleněno jeden až pět vyučovacích dní v každém ročníku. Počet dní stanoví třídní učitel na základě ekonomických možností žáků, protože náklady spojené s dopravou, stravu a vstupy si hradí žáci. V rámci ostatních aktivit dochází k rozvoji kompetencí klíčových i odborných.

www.zas-me.cz

4.4 Zkoumaná cílová skupina

Průzkumu se zúčastnilo 10 žáků prvního, 10 žáků druhého a 7 žáků třetího ročníku oboru zahradník a 3 učitelky odborného výcviku téhož oboru, které všechny střídavě učí zmíněné třídy. Všechny učitelky učí zároveň i odborné předměty.

5 Příva průzkumu a jeho šetření

Vypracovala jsem je pomocí odborné literatury (Sitná, 2009) dotazníky a dle svého nejlepšího vědomí tak, abych docílila potřebných údajů. V tištěné formě jsem je rozdala žákům (příloha č. 1) i kolegyním (příloha č.2). Pro žáky má dotazník 13 otázek, aby to pro ně nebylo zdlouhavé a nudné. Samostatně odpovídali a zaškrtovali jednu ze zvolených možností. Vše proběhlo během praktického vyučování odborného výcviku. Zájem o dotazování byl velký, žáci byli seznámeni s důvodem a účelem dotazníku. Zájem o jejich názor je viditelně potěšil. Někteří projeví i zájem o výsledky a přečtení mé práce. Všichni měli dostatek času, vyplnění bylo anonymní.

Učitelkám jsem dala dotazník s 11 otázkami. Zde byla možnost i otevřené otázky, tedy bez možnosti zvolené odpovědi. Kolegyně mi dotazníky vrátily až po několika dnech, u jedné jsem se setkala s určitou neochotou, ovšem odevzdala dotazník řádně vyplněný.

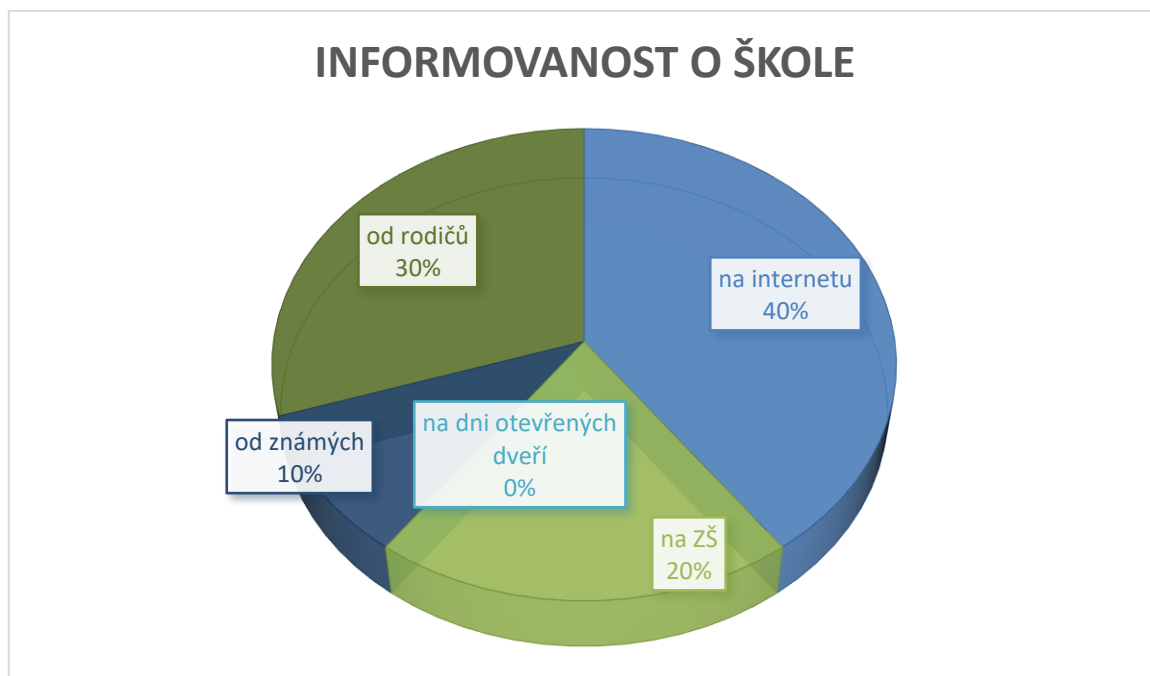
6 Výsledky a jejich hodnocení

6.1 Dotazníkové šetření pro žáky

Na otázku č. 1 „Kde jsi se dozvěděl/a o ČZA Mělník?“ Žáci odpovídali následovně:

A, na ZŠ	20 %
B, na internetu	40 %
C, na dni otevřených dveří	0 %
D, jinde, kde?.....	10 %

Nejvíce žáků se dozvědělo o možnosti studia na internetu. Ten je dnes naprosto neodmyslitelnou součástí našich životů, nejen k získání veškerých informací. Dalším nejvíce vybíraným kritériem je poznatek od rodičů, je tedy znát velký vliv rodičů při výběru učebních oborů a také je potěšující spolupráce se základními školami, které dnes sami představují jednotlivé obory svým žákům. Nemalý podíl má kolonka od známých, což je mnohdy jen a jen dobrá zkušenost.

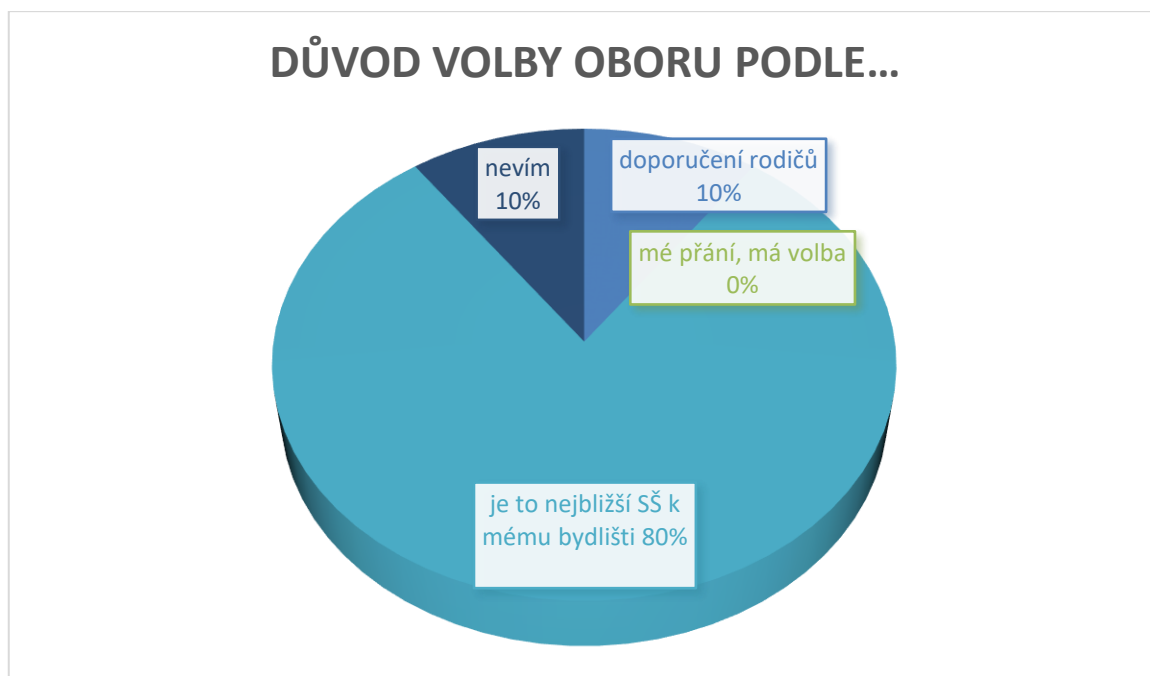
Graf.č.1

Na otázku č. 2 „Jaký byl důvod pro volbu tohoto oboru?“ byl jednoznačný výsledek:

A, doporučení rodičů	10 %
B, mé přání, má volba	0 %
C, je to nejbližší SŠ k mému bydlišti	80 %
D, nevím	10 %

K mému překvapení byl jednoznačně volen druh odpovědi proto, že se jedná o nejbližší SŠ k bydlišti. Je tady jasně znát, že v 15 letech se člověk sám nedokáže rozhodnout pro obor, který by se vyučil a je velmi snadno ovlivnitelný lidmi, se kterými se stýká. Bojí se navazovat kontakt, bojí se dojíždět či být na internátu, i přesto, že by mohli dělat v budoucnu něco, co je baví, k čemu mají již vybudovaný určitý vztah. Další otázkou ovšem je, zda se nejedná právě i tady o ovlivnění rodičů ať už z důvodů finančních či jiných.

Graf č.2

Na další otázku (č. 3), zda mají představu o tom, jakým způsobem se uplatní, odpověděla většina žáků také shodně.

A, ano, chci zůstat v oboru	5 %
B, nemám, nechci se věnovat tomuto oboru	20 %
C, nemám a nezajímá mě to	10 %
D, ano, ale vím, že se nechci věnovat tomuto oboru	65 %

Odpovědi v tomto případě byli nejen překvapením, ale pro mne i velkým zklamáním. Většina žáků se bohužel nechce nikdy věnovat svému oboru nebo vůbec neví. Ale motivací pro mě je právě to, že vidím rozdíl v jednotlivých ročnících. První ročník je ještě plný očekávání, jsou aktivní a určitý zájem tam o obor rozhodně převažuje. Druhý ročník je pasivnější, ale jsou všeobecně při skupinovém vyučování znát teoretické vědomosti, které propojují s praxí. Ovšem ve třetím ročníku se podle mého pozorování a naslouchání značně podepsalo na nezájmu o obor a určitou negativní motivací bylo střídání pedagogů, kdy bohužel právě na odborný výcvik mají již 4 vyučujícího.

Graf.č.3

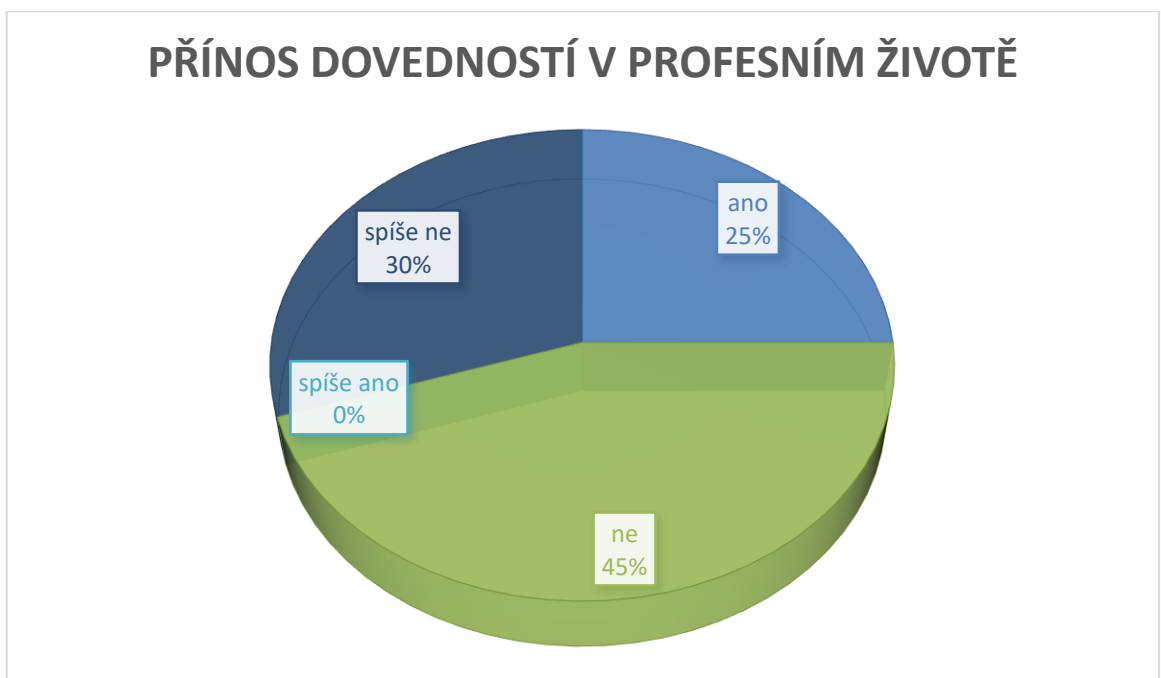

Otázka č. 4 byla položena: Myslíš, že dovednosti, které se učíš, jsou přínosné pro tvůj další profesní život?

Zde se odpovědi spíše shodují na tom, že nejsou dovednosti přínosem v dalším profesním životě, což ale odpovídá tomu, že většina žáků se nechce vůbec zahradnickému oboru věnovat.

A, ano	25 %
B, ne	45 %
C, spíše ano	0 %
D, spíše ne	30 %

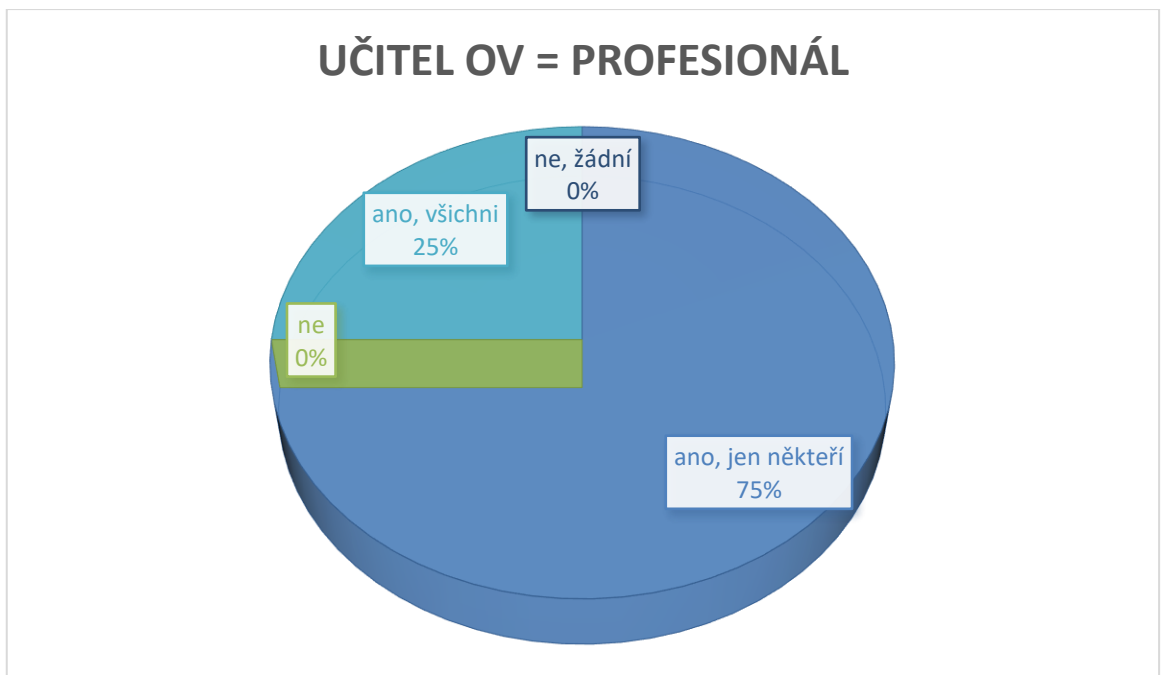
Graf č.4

Otázka č. 5 Považuješ svou učitelku odborného výcviku za profesionála ve svém oboru, tedy za odborníka?

A, ano, ale jen některé	75 %
B, ne	0 %
C, ano, všechny	25 %
D, ne, žádnou	0 %

Graf č. 5

Kladným výsledkem šetření je, že většina žáků považuje učitele odborného výcviku za profesionála, tedy odborníka ve svém oboru. Nebo alespoň některé z nich.

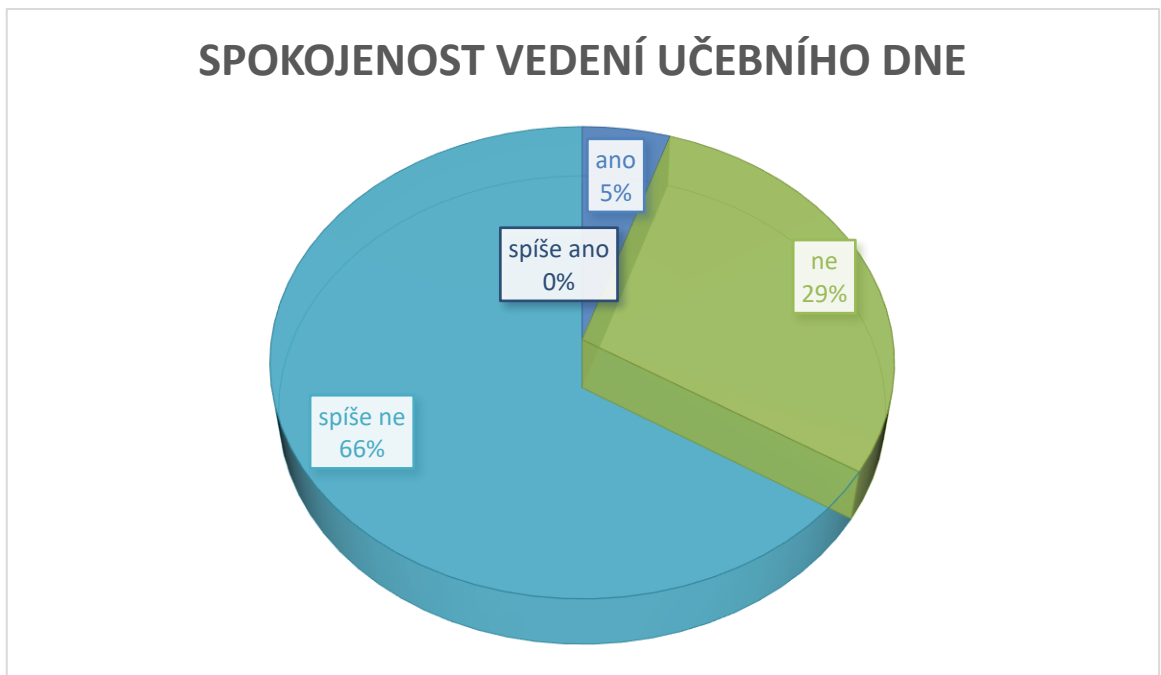
Motivace a respekt je automaticky dána z člověka, kterého uznávám jako odborníka ve svém oboru, působí to přirozeně a je tím nejlepším učitelem, jakým si může přát.

Otázka č. 6. Jsi spokojená/ý s tím, jak učitelka odborného výcviku vede učební den?

A, ano	5 %
B, ne	29 %
C, spíše ne	66 %
D, spíše ano	0 %

Žáci ve velké míře odpovídali, že spíše nejsou spokojeni s vedením učebního dne, ovšem obávám se, že otázku jsem zde nepoložila příliš vhodně. Konkrétní změnu ve vedení učebního dne nedokázal nikdo z nich při diskuzi, která po vyplnění dotazníku vznikla, navrhnout či zmínit.

Graf č. 6

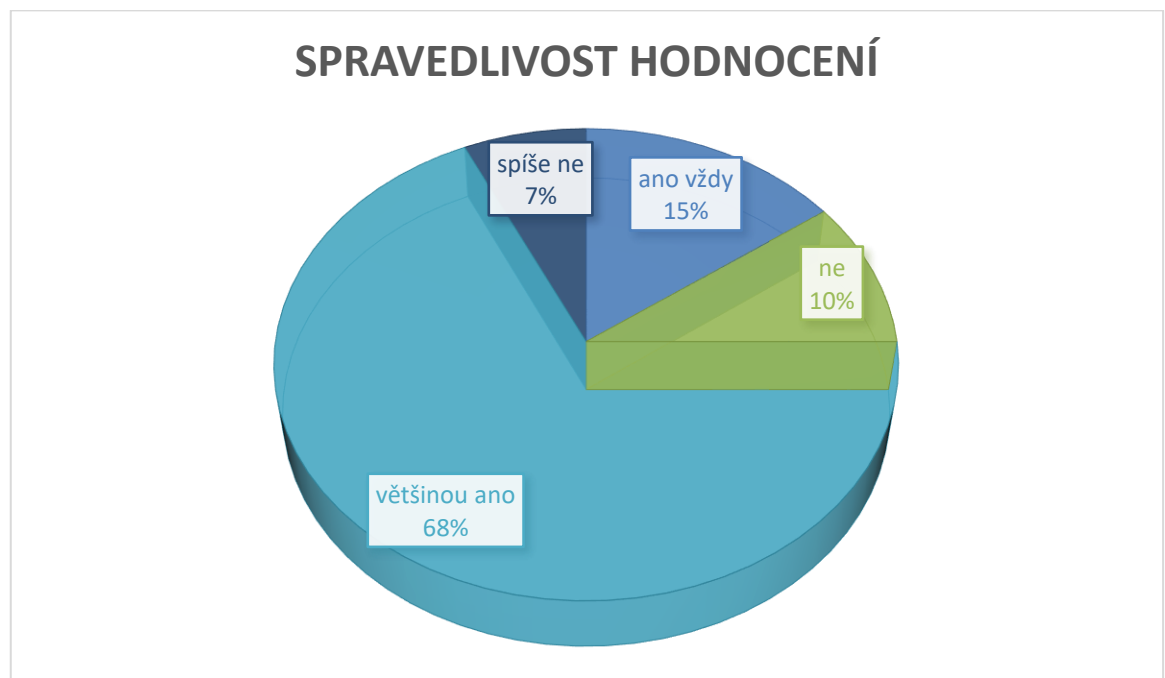

Otázka č. 7. Máš pocit, že tvá práce je spravedlivě ohodnocena? Žáci odpovídali takto:

A, ano, vždy	15 %
B, ne	10 %
C, většinou ano	68 %
D, spíše ne	7 %

Tím, že se považuje více jak polovina žáků spravedlivě ohodnocena, jsem mile potěšena. Je zde ještě velká rezerva, protože žáci neodpověděli, že se tak cítí vždy, ale jen většinou ano. Je to pozitivní pro každého pedagoga, který by své ohodnocení měl podle mého názoru vždy odůvodnit i slovně. Obzvláště proto, že při hodnocení je třeba brát v úvahu nejen umění dovedností, ale i přípravy, plnění úkolů, výkon a v neposlední řadě i pracovní kázeň.

Graf č.7

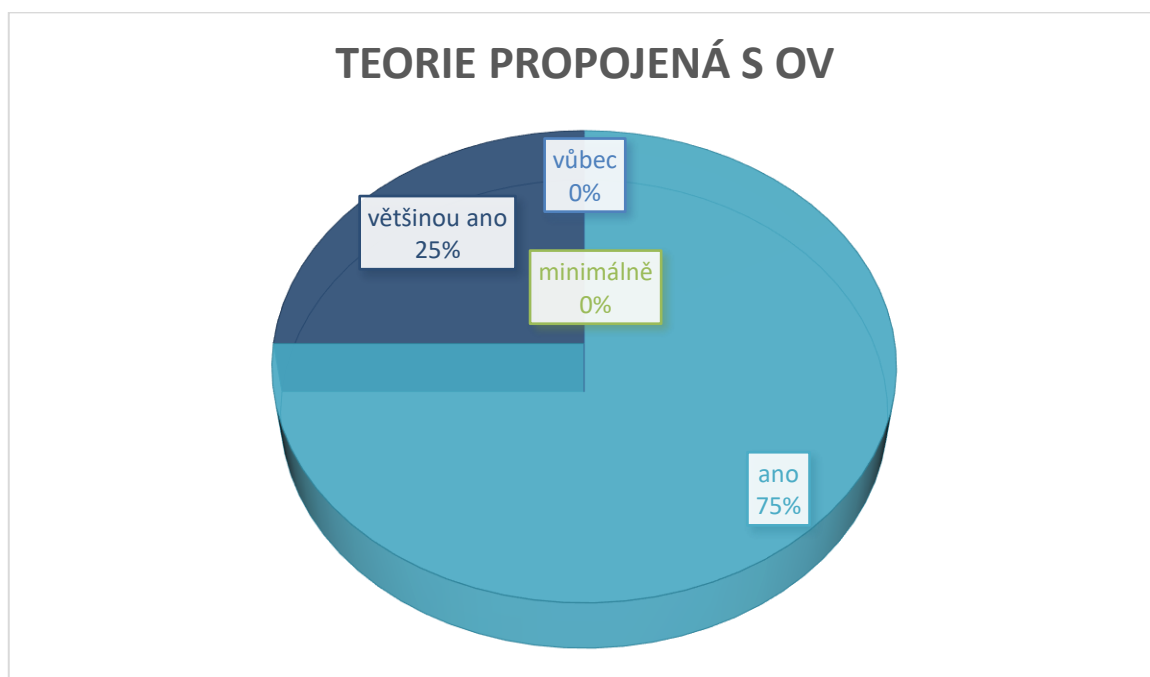
Otázka č. 8. Myslíš, že výuka teorie se dostatečně prolíná i v odborném výcviku?

Odpovědi všech žáků jsou zde:

A, vůbec	0 %
B, minimálně	0 %
C, ano	75 %
D, většinou ano	25 %

Všichni žáci se domnívají, že se teorie prolíná ostatečně s dovednostmi v odborném výcviku, což je velmi dobrou známkou o správném zařazení ŠVP a tematických celků. Vždy by mělo být docíleno toho, aby si žáci dokázali spojit teoretické poznatky s dovednostmi, které se učí při odborném výcviku.

Graf č.8

Otázka č. 9: Poskytuje ti učitelka odborného výcviku prostor pro vyjádření tvých pocitů?

Odpovědi žáků:

A, ano	0 %
B, občas	50 %
C, spíše ne	50 %
D, ne	0 %

Tady je přesně polovina dotazovaných žáků přesvědčena, že má prostor na vlastní vyjádření jen občas a polovina, že spíše nemá prostor k vyjádření svých pocitů. Nikdo není rozhodnut, že prostor má či vůbec nemá. Tady vidím velké minus v komunikaci celé skupiny a chybu komunikace mezi žáky, třídou a učitelem odborného výcviku. Prostor pro vyjádření je důležitý, žákům pomůže pochopit a uvědomit si proč se daná dovednost musí dělat zrovna takovým postupem. Tady vidím velké rezervy ze strany pedagoga, je třeba více komunikovat a více se věnovat vlastním potřebám žáků.

Graf č.9

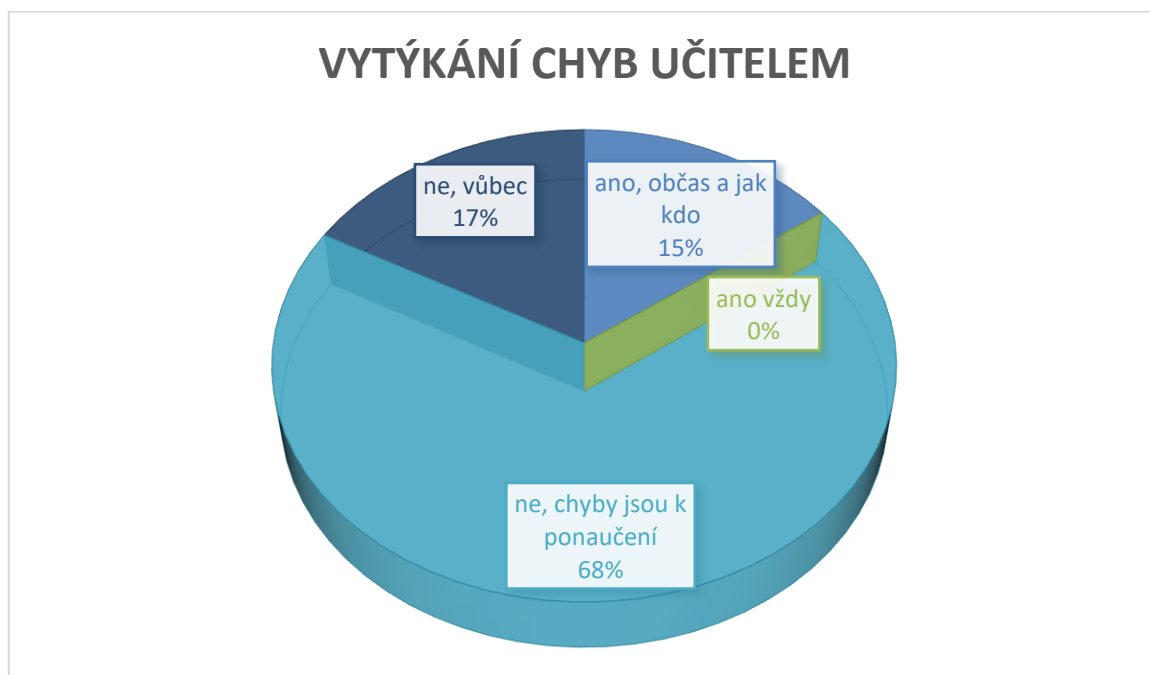
Otázka č. 10: Vytýká ti učitelka odborného výcviku chyby?

Žáci odpovídali takto:

A, ano, občas a jak která	15 %
B, ano, vždy	0 %
C, ne, chyby si vždy ukážeme pro ponaučení	68 %
D, ne, vůbec	17 %

Většina žáků odpověděla, že učitelka vždy ukáže chyby pro ponaučení. Praktická ukázka je vždy nejlepším příkladem a ponaučením. Chyby je potřeba vždy zmínit a zdůraznit, abychom se jim vyvarovali, a to při jakékoli dovednosti. Jedině neustálým nácvikem se docílí toho, že si danou dovednost osvojíme. Proto je dobře, na chyby upozornit, ale nevytýkat. V žádném případě se nikdo nesmí zesměšňovat či na chyby zbytečně upozorňovat nebo jej naopak přecházet bez povšimnutí.

Graf č.10

Otázka č. 11.

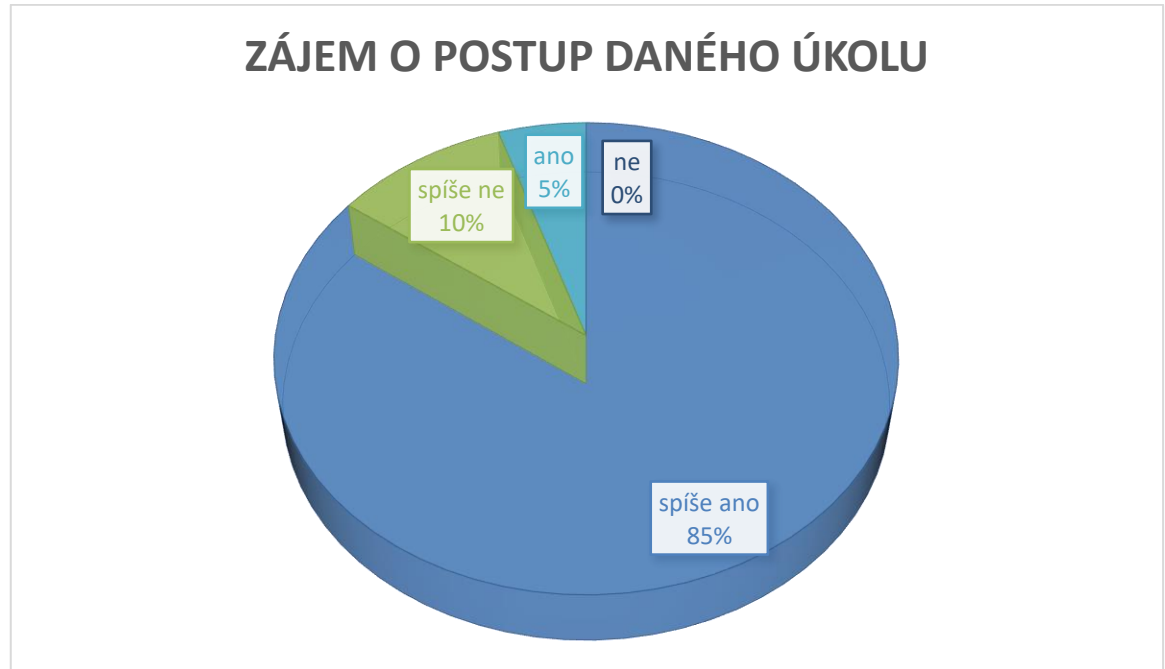
Zajímá tě, proč děláš daný úkol – dovedeš se zeptat, když nevíš, proč tomu tak je?

Žáci odpovídali takto:

A, spíše ano	85 %
B, spíše ne	10 %
C, ano	5 %
D, ne	0 %

Tak tato odpověď je pro mě zarážející, protože jen minimum žáků odpovědělo jisté ano, jinak spíše ano. Z čehož je patrná nerozhodnost a určitá laxnost vůči tomu, co vlastně dělají a proč to dělají. Občas mají připomínky a nevhodné poznámky o tom, jak jsou levnou pracovní silou a musí dělat práci, která je neodborná a nebaví je. Ale tady je vidět, že je jim mnohdy úplně jedno co vlastně dělají a proč to dělají dle daného postupu. V podstatě je jim to neustále opakováno, ale zájem z jejich strany je minimální.

Graf č.11

Otázka č. 12.

Je učitelka odborného výcviku ochotna podat výklad srozumitelně a zřetelně tak, abys jej pochopil/a?

Zvolené odpovědi:

A, ano	90 %
B, ne	0 %
C, někdy ano	10 %
D, někdy ne	0 %

Tak tato odpověď je pro naše pedagogy na škole velmi potěšující. Všichni žáci mají pocit, že jim vždy je podán výklad zřetelně a srozumitelně. Ovšem je z toho patrné, že je třeba právě další motivace k častému opakování a nácviku.

Graf.č.12

Otázka č. 13.

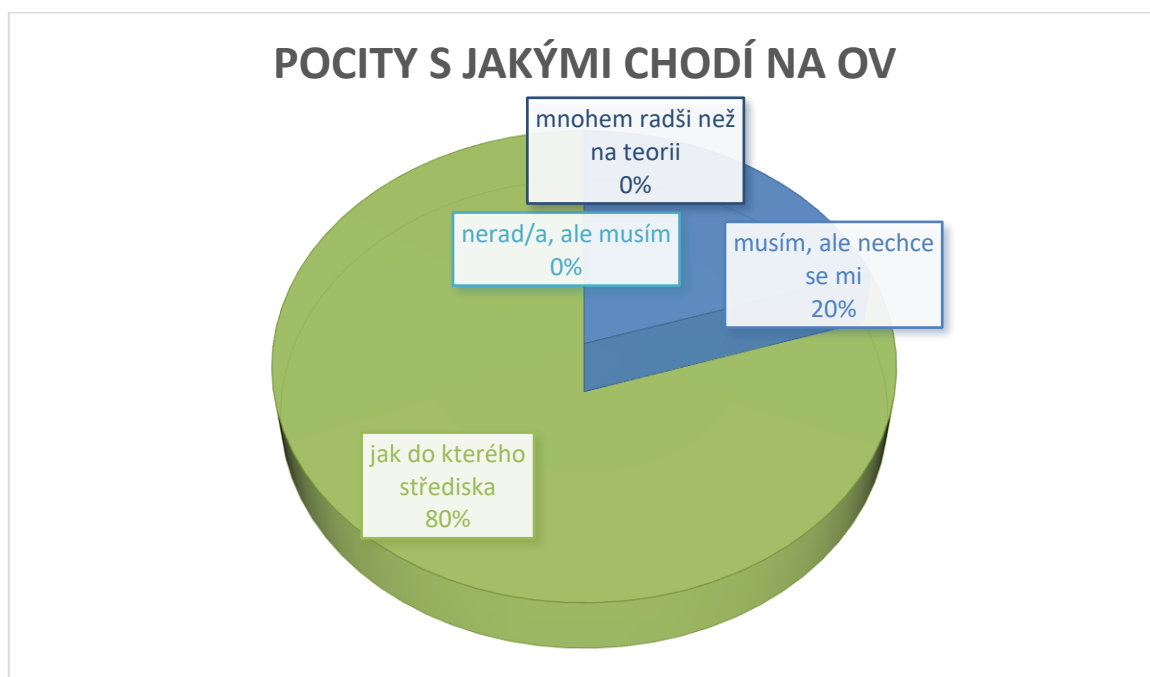
S jakými pocity chodíš na odborný výcvik?

Zvolené odpovědi:

A, musím, ale nechce se mi	20 %
B, jak do kterého střediska	80 %
C, nerad/a, ale musím	0 %
D, mnohem radši než na teoretickou výuku	0 %

Jelikož mají žáci každý den výcvik v jiném středisku, je práce zajímavá, není stereotypní a mají šanci se dostat ke všem podoborům a všem zahradnickým pracím. Ale samozřejmě dochází k tomu, že některá střediska mají radši a jiné ne. To se tímto šetřením jednoznačně prokázalo.

Graf.č.13

6.2 Dotazníkové šetření pro učitele OV

Na otázku číslo 1 odpověděli všichni učitelé odborného výcviku naprosto shodně, že se cítí být odborníkem ve svém oboru. Což je zcela jasný a pozitivní přístup k oboru, který je tady prioritou číslo jedna, pedagog, který by si nevěřil v tom, co umí, by ani s velkým úsilím nepředal své zkušenosti a nenaučil své žáky těmto dovednostem.

Na otázku číslo 2 „Je Vaše výuka pro žáky dostatečně zajímavá a srozumitelná?“ Odpověděly 2 kolegyně, že ano a 1 spíše ano. Výklad je podle jejich posouzení tedy srozumitelný a jasný. Zatím by ze strany učitele měla být motivace dostačující.

Otázka č.3 „Navazuje výuka odborného výcviku skutečně na teorii?“ už víceméně rozdělila názory kolegyně. Každá měla jiný názor a to: spíše ano, spíše ne a ano.

Dvě kolegyně vyučují stejné odborné předměty, tak jsem očekávala minimálně u nich stejný názor a je tedy zajímavé, že se neshodují. Pozitivní stránku vidím v tom, že odpověď spíše ne je vhodná k další podrobné diskuzi a nikdo neodpověděl jasné a zřetelné ne.

Otázka č.4 „Je Vaše výuka v odborném výcviku dostatečná a plnohodnotná?“ Všechny učitelky odborného výcviku se shodly na odpovědi ano. Ani zde tedy není třeba žáky více či jinak motivovat, odborný výcvik je pro ně zcela dostatečný.

Otázka č.5 „Co byste udělal/a proto, aby motivovanost vašich žáků byla úspěšnější?“

Dvě učitelky OV jsou ochotny se dále a více vzdělávat, aby byla větší a úspěšnější motivovanost jejich žáků. Jedna si myslí, že by pomohlo změnit vedení školy. To je všude interní záležitostí. Je to vždy velmi individuální názor a je to otázkou především pro pedagogický sbor.

Na otázku č.6, zda přichází žáci na odborný výcvik s nechtutí a bez zájmů se shodla většina žen, že spíše ano. A tady je třeba zapracovat na motivaci, aby žáci, byli více motivovaní, proč chodit na OV. Je třeba přijít na to, čím je zaujmout.

Otázka č.7 „Může výborný učitel motivovat většinu žáků?“ Všechny dotazované kolegyně opověděly, že ano. Tímto je zřejmé, že učitelky OV o motivaci přemýšlí a své žáky se snaží motivovat.

Na otázku č. 8 zda vítají žáci spíše činnost, ve které mají šanci uspět odpověděly kolegyně taktéž jasnou shodou, že ano. Každý z žáků má radši dovednost, která mu jde lépe, vyhovuje mu a jde mu lépe než dovednosti, které nemá tolik osvojené. Ovšem jen nácvikem si ty to dovednosti osvojí.

Otázka č.9 „Hovoříte se žáky o jejich zálibách, zájmech nebo koníčcích?“ Dvě učitelky OV odpověděly, že ano, pokud zbude čas a jedna, že spíše ne.

Z těchto odpovědí je patrné, že vztah pedagog – žák je vždy založen na vzájemné komunikaci, určité důvěře a poznání se. Pedagog do určité míry musí odkrýt svou osobnost, své soukromí, stejně jako své soukromí odkrývá i žák. Mnohdy takové poznání dokáže vytvořit vzájemnou důvěru a pedagog může tyto poznatky využít právě ve výchově a dalším vzdělávání, což je jeho posláním.

Na otázku číslo 10 „Poskytujete žákům prostor pro vyjádření jejich pocitů?“ odpověděly dvě kolegyně, že ano často a jedna ano, pokud zbude čas.

Prostor pro vlastní pocity podle pedagogů žáci tedy mají. Což je z pedagogického i psychologického hlediska jen dobře. Ovšem z mého šetření právě žáci těchto pedagogů odpověděli na shodnou otázku, že spíše ne či jen občas. Je zde tedy k diskuzi, zda skutečně je čas na žáků vyjádření či nikoliv.

Otázka č. 11 „Co byste Vy sama/sám změnil/a, na čem přesně?

Tato otázka byla otevřenou, tedy bez možností volby a odpovědi kolegyně jsou tedy takovéto:

- Celkově tady na škole ŠVP
- Změnit je třeba přístup mládeže k tomu, že mají, co chtějí... myslím, že by bylo vhodné, aby se o vše museli zasloužit, začít přijímacími zkouškami. Dávat stipendia jen dle prospěchu a kázně.
- Nic bych nezměnila.

Odpovědi jsou tedy různé, ale spíše je pojaly učitelky jako změnu celkovou nežli změnu u sebe samé, jak byla otázka myšlena. Změna ŠVP není otázkou jednoho pedagoga a taktéž stipendia či přijímací zkoušky. Ale každý může začít se změnou svého přístupu, a určitě by dobrý pedagog měl být vždy příkladem.

7 Závěr

Právě proto, že mě téma bakalářské práce oslovilo okamžitě, bylo pro mě velmi osobní a téměř denně jsem při odborném výcviku přemýšlela o motivaci svých žáků. O tom, zda já umím být dobrý pedagog, zda sama umím motivovat. Jestli jsem dobrý člověk.

Zda zvládnou své poslání a dokážu to, co chci. Zda dokážu ovlivnit své žáky, docílit toho, že moji žáci mají kvalitní vědomosti, dovednosti a návyky. Především to jim pomůže k lepšímu uplatnění ve svém oboru.

Cílem mé práce bylo zjistit jakou míru motivace žáci mají celkově k danému oboru a jak velký podíl má na zájmu právě učitel praktického vyučování. Právě ten má za úkol připravovat žáky samostatnosti do profesního života, jejich odbornosti a schopnosti vykonávat kvalitní práci. Při vytváření dovedností a návyků je třeba se opírat o vědomosti získané v hodinách odborných předmětů. Proto jsou důležité i mezipředmětové vztahy. Cílem je vzdělávat i vychovávat.

Povinnost učitele odborného vyučování je své žáky vést nejen k již zmíněné samostatnosti, ale také především k cílevědomosti, odpovědnosti, vzájemné spolupráci, dodržování bezpečnosti práce, pořádku a hygieny na pracovišti. Žáky je nutno vést k jejich vlastní seberealizaci.

Dobrý učitel by měl umět ocenit žákovu snahu, úsilí a dát mu najevo uznání. Je třeba chválit a dát najevo vzájemnou důvěru. Zároveň by měl sám zajistit pozitivní motivaci vlastní kvalitní přípravou na vyučovací jednotku. Nejen, že zabezpečí činnost učitele a především žáků, ale i potřebnou disciplínu a cílevědomost.

Průzkumem jsem zjistila, že dnešní mládež, kterou máme připravit na budoucí povolání se cítí být zcela nad věcí, i přesto, že nedokáží komunikovat. Mezi sebou. S rodiči. Se školou. Další zjištění, že zvolený obor žákům nic neříká, je velmi šokující. Obor volili jen proto, že je pohodlnější do školy dojíždět co nejbližší. A je velmi těžké během studia motivovat k zájmu o danou práci, o obor. Pedagog musí být především dobrým posluchačem a profesionálem, který své vědomosti zužitkuje tak, aby jeho žáci byli dobrými lidmi a odborníky ve svém oboru.

Plháková (2003, s.319) „Síla motivu ovlivňuje intenzitu a kvalitu chování.

8 Seznam použitých zdrojů

PETTY, G. Moderní vyučování. Praha: Portál, 1996. ISBN 80-7178-070-7.

KASSIN, S. Psychologie. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1716-3.

SITNÁ, D. Metody aktivního vyučování. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-246-1.

JANIŠ, K. Organizační formy výuky. Hradec Králové: Gaudeamus 2003.
ISBN 80-7041-365-4.

KYRIACOU, CH. Klíčové dovednosti učitel. Praha: Portál, 2008.

KŘÍŽ, E. Didaktika praktického vyučování Praha: ČZU, Powerprint s.r.o., 2007.
ISBN 80-213-1322-6.

ČÁP, J., MAREŠ, J. Psychologie pro učitele. Praha: Portál, 2001.
ISBN 80-7178-463-X.

HARVEY, CH. Umění motivovat-cesta k úspěchu. Praha: Informatorium, 1992.
ISBN 80-85427-23-0.

PRUCHA, J. Učitel: současné poznatky o profesi. Praha: Portál, 2002.
ISBN 80-7178-621-7.

CANGELOSI, J.S. Strategie řízení třídy: jak získat a udržet spolupráci žáků při výuce.
Praha: Portál 2009. ISBN 978-80-7367-650-6.

PAVELKOVÁ, I. Motivace žáků k učení. Praha: Universita Karlova, Pedagogická
fakulta, 2002. ISBN 80-7290-092-7.

KAMSOVÁ, M. Jak budovat dobrý vztah mezi učitelem a žákem: zásady a cvičení.
Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-032-4.

PAVLÍČEK, M. K didaktice odborného výcviku a učení pracovním činnostem na SOU.
Praha: Ústřední ústav pro vzdělávání pedagogických pracovníků, 1989.

ISBN 80-85-107-06-6.

HELMS, Wilfried. *Lépe motivovat – méně se rozčilovat*. 1.vydání – Praha: Portál, 1996 – 104 str. ISBN 80-7178-087-1

ČÁP, Jan – MAREŠ, Jiří. *Psychologie pro učitele*. 2.vydání – Praha: Portál 2007 - 656 str.
ISBN 978-80-7367-273-7

DYTRTOVÁ, Radmila – KRHUTOVÁ, Marie. *Učitel – příprava na profesi*. 1.vydání –
Havlíčkův Brod: Grada, 2009 – 128 str. ISBN 978-80-247-2863-6

HRABAL, Vladimír – PAVELKOVÁ, Isabella. *Jaký jsem učitel*. 1.vydání – Praha: Portál,
2010 – 240 str. ISBN 978-80-7367-755-8

VALIŠOVÁ, Anna – KASÍKOVÁ, Hana a kolektiv – *Pedagogika pro učitele*. 1.vydání –
Havlíčkův Brod: Grada, 2007 – 404 str. ISBN 978-80-247-1734-0

www.zas-me.cz

9 Přílohy

Příloha č.1

Dotazník pro žáky České zahradnické akademie Mělník,
učební obor zahradník 41-52-H/01

1. Kde jsi se dozvěděl/a o ČZA Mělník?
A, na ZŠ B, na internetu C, na dni otevřených dveří
D, jinde, kde?
.....
.....
2. Jaký byl důvod pro volbu tohoto oboru?
A, doporučení rodičů B, mé přání, má volba
C, je to nejbližší SŠ k mému bydlišti D, nevím
3. Máš představu o tom, jakým způsobem se uplatníš?
A, ano, chci zůstat v oboru B, nemám, nechci se věnovat oboru
C, nemám a nezajímá mě to D, ano, nechci se věnovat oboru
4. Myslíš, že dovednosti, které se učíš, jsou přínosné pro tvůj další profesní život?
A, ano B, ne C, spíše ano D, spíše ne
5. Považuješ svou učitelku odborného výcviku za profesionála ve svém oboru, tedy za odborníka?
A, ano, ale jen některé B, ne C, ano, všechny D, ne, žádnou
6. Jsi spokojený/á s tím, jak učitelka odborného výcviku vede učební den?
A, ano B, ne C, spíše ne
D, spíše ano
7. Máš pocit, že je tvá práce spravedlivě ohodnocena?
A, ano, vždy B, ne C, spíše ano D, spíše ne

8. Myslíš, že výuka teorie se dostatečně prolíná i v odborném výcviku?
A, vůbec B, minimálně C, ano D, většinou ano
9. Poskytuje ti učitelka odborného výcviku prostor pro vyjádření tvých pocitů?
A, ano B, občas C, spíše ne D, ne
10. Vytýká Ti tvá učitelka odborného výcviku chyby?
A, ano, občas a jak která B, ano, vždy
C, ne, chyby si vždy ukážeme pro ponaučení D, ne, vůbec
11. Zajímá Tě, proč děláš daný úkol – dovedeš se zeptat, když nevíš proč tomu tak je?
A, spíše ano B, spíše ne C, ano D, ne
12. Je učitelka odborného výcviku ochotná podat výklad srozumitelně a zřetelně tak, abys jej pochopil/a?
13.
A, ano B, ne C, někdy ano D, někdy ne
14. Chodíš na odborný výcvik s jakými pocity?
A, musím, ale nechce se mi B, jak do kterého střediska..
C, nerad, ale musím... D, mnohem radši než na teorii...

Příloha č.2

Dotazník pro učitele OV České zahradnické akademie Mělník,
učební obor zahradník 41-52-H/01

1. Cítíte se být odborníkem ve svém oboru?

- a) ano b) spíše ano
c) spíše ne d) ne

2. Je Vaše výuka pro žáky dostatečně zajímavá a srozumitelná?

- a) ano je b) spíše ano
c) spíše ne d) ne není

3. Navazuje výuka odborného výcviku skutečně na teorii?

- a) ano b) spíše ano
c) spíše ne d) ne

4. Je Vaše výuka v odborném výcviku dostatečná a plnohodnotná?

- a) ano b) spíše ano
c) ne d) spíše ne

5. Co byste udělal/a proto, aby motivovanost vašich žáků byla úspěšnější?

- a) více bych se vzdělával/a b) lépe vybavil/a prostory pro výuku OV
c) změnil/a vedení školy d) jiné /uved'te možnosti:

.....
.....

6. Přichází žáci na odborný výcvik s nechutí a bez zájmů?

- a) ano b) spíše ano c) spíše ne d) ne

7. Může výborný učitel motivovat většinu žáků?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

8. Vítají žáci spíše činnost, ve které mají šanci uspět?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

9. Hovoříte se žáky o jejich zálibách, zájmech nebo koníčcích?

- a) ano často
- b) ano pokud zbude čas
- c) spíše ne
- d) ne

10. Poskytujete žákům prostor pro vyjádření jejich pocitů?

- a) ano často
- b) ano pokud zbude čas
- c) spíše ne
- d) ne

11. Co byste Vy sama/sám změnil/a a na čem přesně?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....